

65.

FESTIVAL HRVATSKIH KAZALIŠNIH AMATERA

Vodice

24. - 27. 4. 2025.

3. - 4. 5. 2025.

Kulturni centar Vodice

FESTIVALSKI
PROGRAM:
www.hrsk.hr

SLOBODAN ULAZ NA SVE PREDSTAVE

ORGANIZATOR:
Hrvatski sabor kulture
SUORGANIZATOR:
Centar za umjetnost i kulturu Vodice
Zajednica kulturno-umjetničkih udruga Šibensko-kninske županije
MATERIJALNA POTPORA:
Ministarstvo kulture i medija RH
Grad Vodice
Turistička zajednica grada Vodica
Šibensko-kninska županija
Turistička zajednica Šibensko-kninske županije
MEDIJSKI POKROVITELJI:
Infovodice
Radio Ritam Šibenik

ANTE CUKROV
gradonačelnik Grada Vodica

Poštovani kazalištarci, dragi ljubitelji kazališne umjetnosti,

rijetke su tako dugotrajne, uspješne i lijepe suradnje kao što je ova između Hrvatskog sabora kulture, Grada Vodica i našeg Centra za umjetnost i kulturu. Tijekom više od desetljeća, Vodice su postale dom kazališnim amaterima koji svojim radom obogaćuju naš kulturni život.

Želim vam svima ugodan boravak u našem gradu, ispunjen kreativnom energijom i inspiracijom. Neka vas vaše predstave vode prema novim uspjesima, ali i prema lijepim prijateljstvima i suradnjama koje će trajati i izvan ovog festivala. Imajte na umu da je samo sudjelovanje na ovogodišnjem izdanju Festivala hrvatskih kazališnih amatera, veliki uspjeh i potvrda vaše izvrsnosti.

Želim vam puno sreće i uspjeha na pozornici! Uživajte u svojoj umjetnosti i svakom trenutku provedenom s kolegama.

Dobro došli u Vodice!

IVA SRNEC HAMER
redateljica i kazališna pedagoginja

**POVJERENSTVO
65. FESTIVALA
HRVATSKIH KAZALIŠNIH
AMATERA**

BORIS KOVAČEVIĆ
redatelj

KRISTIЈAN UGRINA
glumac

24. 4.
16:00

12+

UČILIŠTE ZKM-A "ZVJEZDANA LADIKA", ZAGREB
KA-F-KA

20:00

DRAMSKA AMATERSKA DRUŽINA CENTRA ZA UMJETNOST I KULTURU VODICE, VODICE
ZOVEM SE JUDITA, JUDIT SE ZOVU JA

25. 4.
11:00

8+

DRAMSKA SEKCIJA KUD-a "MURA", MURSKO SREDIŠĆE
GLOBINA

13:30

KAZALIŠNO-DRAMSKA UDRUGA "DRSKI", VILJEVO
GLAS TIŠINE

16:30

KULTURNO UMJETNIČKO DRUŠTVO "BELICA", BELICA
PROSLAVA

19:30

SVEČANA DOBRODOŠLICA SUDIONICIMA FESTIVALA

21:00

KAZALIŠNA DRUŽINA KOLARIN, DUBROVNIK
MATRIMONIJO

26. 4.
12:30

TEATAR KUNTRATA – SV. FILIP I JAKOV, SV. FILIP I JAKOV
ŽRTVA LJUBAVI

15:00

12+

SCENA SISAK, SISAK
LJETNI DAN

18:00

12+

GSU "KAŠTELANSKO KAZALIŠTE", KAŠTEL LUKŠIĆ
CAREVO NOVO MASLO

20:00

12+

BJELOVARSKO KAZALIŠTE sekcija **BJELOKAZ 2, BJELOVAR**
ZATO ŠTO SAM ŽENA, ZAR NE!

27. 4.
10:00

GLUMAČKA DRUŽINA KOMEDIJAŠI KUU-A STRAŽNJEVEC, STRAŽNJEVEC
LE PETIT CAFÉ

12:30

KNJIŽEVNO-MEDIJSKI KUTAK KUD-A "IVAN VITEZ TRNSKI", NOVIGRAD PODRAVSKI
GOSPODSKO DIJETE

15:00

KUD NAŠA LIPA TUHELJ – DRAMSKA DRUŽINA, TUHELJ
SGOGA TELA GOSPODAR

Foto: Dada Žitko

Učilište ZKM-a "Zvezdana Ladika"

KA-F-KA

grupa i Vera Piščević

Režija: Vera Piščević

IGRAJU:

Adrian Babić Herceg

Gregor Birkić

Paula Bušelić

Jan Carević

Mara Crnek

Ana Paula Divić

David Koletić

Eva Marin

Franka Marović

Toma Ivan Matošević

Lejla Morankić

Marta Novosel

Lucija Parunov

Chiara Prugovečki

Leona Raguž

Erik Tepić Debanić

Irma Vandekar

O PREDSTAVI:

Predstava Ka-F-Ka donosi interpretaciju nekoliko pripovijedaka jednog od najpoznatijih pisaca 20. stoljeća. Njegove pripovijetke, od kojih je zasigurno najpoznatija Preobražaj, govore o besmislenosti birokratskog aparata, usamljenosti, pojedincima bez izraženog osobnog identiteta, nerazumijevanju i nemogućnosti komunikacije. Iako Kafka nije bio dramski pisac, ova predstava pokušava približiti njegova djela mladima jer su i dalje aktualna i opisuju svijet u kojem živimo na jedan apsurdan način koji više podsjeća na san nego na stvarnost.

Djelovi predstave su po motivima iz književnih djela:

1. Amerika
2. Izvješće za jednu Akademiju
3. Preobrazba (1. dio)
4. Umjetnik u gladovanju
5. Preobrazba (2. dio)
6. Pjevačica Jozefina ili mišji svijet
7. Preobrazba (3. dio)

**Dramska amaterska družina Centra za
umjetnost i kulturu Vodice**
**ZOVEM SE JUDITA, JUDIT SE
ZOVU JA**

Dino Milinović/Marko Marulić/Tonko Maroević

Adaptacija i režija: Zdravko Todorović

O PREDSTAVI:

MM (Marko Marulić)

D (500) MARULUS TUUS (Tvoj Marul)

U Godini Marka Marulića (1450. – 1524.), dakle, povodom 500. obljetnice njegove smrti, Dramska amaterska družina Centra za umjetnost i kulturu Vodice obnovila je predstavu „Zovem se Judita, Judit se zovu ja“ (Milinović – MARULIĆ – Maroević).

Baš sa sloganom Pričaj mi Mjeseca hrvatske knjige 2024., PRIPOVIJEDAJU, recitiraju i glume naši amateri, glumci i glumice: Toni Vrandečić, Joanne Kalmeta–Juričev, Miljenko Antulov i Tina Ković. Od pomoći će im biti GLASOVI glumaca: Zlatka Crnkovića i Edite Karađole, GLAZBA: Ive Tijardovića iz kantate „Judita“ i pjev Katarine Livljanić uz instrumentalnu pratnju Ensambla Dialogos, u glazbenoj monodrami Judita 2000.

Predstava sadrži:

1. uvodne prizore „Librarius“ i „Vodič“ iz romana „Marulov san“ Dina Milinovića;
2. izvorne ulomke epskog spjeva „Judita“, u stihu, na staroj čakavici, i prilagođene (ulomke) u prozi, na suvremenom hrvatskom jeziku;
3. na kraju, pjesmu „Oloferna glava svarhu Judite govori“ Tonka Maroevića.

Dakle, i ove tekuće dramske sezone, kao i one 2021./2022. kad smo obilježavali 500. obljetnicu tiskanja slavnog Marulova LIBRA – „Judita“ je pronašla nas, baštinike Marulova jezika/ jazika, stare čakavice, ikavskoga govora... Skoro smo obvezani na skromno sudjelovanje u nacionalnom PROGRAMU obilježavanja velikog jubileja i, nakon pričanja Marulove priče, pozvani na čitanje Ujevićeva „Oproštaja“, Mrkonjićeva „Nauka iz Geta“, zatim naših zavičajnih pjesnika Bjažića („Moja mati“, „Pustite ga da sedi i u more gleda“), Čaće („Lipa noć“) i dr.

A glas će tvoj živit, svuda slavan hode,
Dokol budu svitit zvizde, teći vode...!

IGRAJU:

Joanne Kalmeta–Juričev – turistica; Judita;
pripovjedačica/recitatorica

Toni Vrandečić – Marul, student; Marko Marulić
(pripovjedač/recitator), Holoferno, stražar; Bagoa,
pučanin (iz Betulije)

Miljenko Antulov – Librarius; Nabukodonozor, Ahior,
stražar, Bagoa; Ozija, Joakim, pripovjedač/recitator

Tina Ković – turistica, vodičica Andrea; Abra, Juditina
služavka, pripovjedačica (kao Judita)/recitatorica

Dramska sekcija KUD-a "MURA"

GLOBINA

Kristina Štebih

Adaptacija i režija: Ivan Goričanec

IGRAJU:

Franjo Ban - Pero, rudar
Marina Rajf - Liza, njegova žena
Denis Halas - Dragec, njihov sin, rudar
Mirjana Šoštarić - Neža, njegova žena
Mia Halas - Betika, njihova kći
Marsel Bedi - Štef, mlinar
Kristina Veren - Margeta, njegova žena
Marija Mavrič - Verona, rudarica
Štefanija Žganec - Sida, rudarica
Željko Matjašić - Bolta, rudar
Ingrid Matjašić - Pepa, rudarica
Josip Dobranić - Đurek, rudar
Jasminka Turk - Marika, njegova žena
Jelena Moharić - Zlata, učiteljica
Irmica Brodar - Fanika, učiteljica plesa
Stjepan Horvat - Lovro, mužikaš
Ema Horvat - Klarica, učenica
Martina Moharić - Trezika, učenica
David Lebar - Pavel, učenik
Samuel Šarić - Francek, učenik
Ida Prenar - Francika, učenica
Antun Turk - Miška, žandar
Josip Rob - Tomaš, žandar
Nikolina Moharić - šaptačica
Lara Mundar - murska vila
Eva Varga - murska vila
Jana Hren - murska vila
Gita Podgorelec - murska vila
Iva Lacković - murska vila
Rea Lajtman - murska vila
Zala Bedić - murska vila
Marija Hatlek - murska vila
Lara Podgorelec - koreografija murskih vila
Jadranka Kovačić - svećarka
Marijana Novak - svećarka
Danica Turk - svećarka
Biserka Kutnjak - svećarka
Marina Korbelj - svećarka
Jasenska Kolenko - svećarka
Suzana Goričanec - svećarka
Mirjana Vargazon - svećarka
Damir Rodiger - mentor svećarki

O PREDSTAVI:

Autorica dramskog teksta je Kristina Štebih. Globina je sočna kajkavska priča za suze i smijeh, priča o povijesti Murskoga Središća od vremena starih Rimljana do pojave rudnika i rudara dvadesetih godina prošloga stoljeća. Djelo je natopljeno humorom uronjenim u svakodnevicu lokalnog živilja, oslikava siromaštvo i teški život rudara kakav se živio prije sto godina u Murskom Središću, začinjeno tek naznakama novih vremena i trendova. Iako scenom promiče zbirna slika površnog života zajednice onoga vremena, autorica je u nekoliko slika snažno istakla vječitu dramu pojedinca i obitelji koje razara nesklad. Režiju potpisuje Ivan Goričanec.

Kazališno-dramska udruga "Drski"

GLAS TIŠINE

Danko Ronta

Režija: Danko Ronta

O PREDSTAVI:

U prošlosti, u Viljevu, živi jedna prosječna obitelj: Đuka, glava obitelji, sin Jozo, snaha Marica, njihova kćer Ruža i Mato, Đukin brat, neženja. Njihov svakodnevni život čine svakodnevni poslovi na gazdinstvu i povremene svađe. Jedne noći Mato, u pripitom stanju, u mraku, susreće tajanstvenu mladu djevojku koja mu samo kaže: „Povedi me!“ i nestaje u noći. Nakon tog susreta u Matinom životu a i u životu ostalih više ništa neće biti isto.

IGRAJU:

Marin Kopic – Đuka, glava obitelji

Danko Ronta – Đukin brat

Darko Lackovic – Jozo, Đukin sin

Marijana Fekete – Marica, Jozina supruga

Ruža Jusup – Ruža, Jozina i Maričina kći

Ivana Ronta – Ana, Đukina i Matina sestrična

Anamaria Kovačević – Smilja, tajanstvena djevojka

Kulturno umjetničko društvo "Belica"

PROSLAVA

Stjepan Škvorc

Režija: Stjepan Škvorc

IGRAJU:

Alojz Kozjak - Miška, Barin muž
Ljiljana Premuš - Bara, Miškina žena
Danijel Janušić - Ivan, Miškin i Barin sin
Melita Janušić - Kata, Ivanova žena
Zlatko Premuš - Franc, Miškin i Barin sin
Dragica Šarić - Vera, Francova žena
Tomislav Filipović - Štef, Miškin i Barin sin

Martina Krnjak - Slava, Štefova žena
Snježana Novak - Mara, Ciganka
Mila Hrustek - Jagoda, Marina kći
Vladimir Premuš - čestitar
Jasminka Premuš - čestitar
Stjepan Škvorc - čestitar
Slavica Škvorc - čestitar
Dragutin Herman - čestitar
Marija Herman - čestitar
Marija Kozjak - čestitar
Paulina Krnjak - čestitar
Karolina Antolašić - čestitar
Blaženka Borković - čestitar
Nikolina Filipović - čestitar
Patricija Juračić - čestitar
Ivica Horvatić - čestitar
Tomislav Braniša - čestitar
Luka Čeh - čestitar
Nikola Čeh - čestitar
Krešimir Šafarić - čestitar
Alan Kolar - čestitar
Dragan Dragović - čestitar
Ivica Dokleja - čestitar
Božo Premuš - čestitar
Karlo Čeh - čestitar

O PREDSTAVI:

Roditelji slave pedesetu godišnjicu braka i na proslavu pozovu svoje sinove i snahe da uveličaju njihovu obljetnicu. Svi su veseli i sretni, a onda se dogodi ono što se nije smjelo dogoditi.

Foto: Marijan Marinović

Kazališna družina Kolarin
MATRIMONIJO
Jozo Lovrić Jadrijev

Režija: Paolo Tišljarić

O PREDSTAVI:

Matrimonijo je djelo nastalo po motivima Goldonijevog Sior Todero brontolon ossia Il Fastidioso uz pomoć prijevoda Frana Čale.

Komedija koja ismijava vječite ljudske slabosti škrtosti i malicije na originalnom dubrovačkom izričaju. radnja je smještena u dubrovačkoj kući starog i škrtog trgovca Konavljanina Toma koji terorizira sve ukućane nepovjerljivošću, škртоšću i nezadovoljstvom strašljivim sinom Paskom koji je u sjeni energične i lukave žene Mare koja kuje planove za udaju kćeri Dubravke uz pomoć lukave susjede i udovice Ane, kojoj je u interesu udaja za njezinog rođaka Balda ali slugu Lucka i Nikša pomute planove. J li došlo do planiranog MATRIMONIJA i čiji je plan uspio?

Ovo je Hommage Žuži Egrenyi i Jozi Lovriću Jadrijevu.

IGRAJU:

Leo Mrkić – Tomo, stari trgovac

Ante Tonći Đurković – Pasko, Tomov sin

Jelica Čučević – Mare, Paskova žena

Antonija Daničić/ Barbara Lončarić Lučić – Dubravka, Paskova kći

Joško Gverović/ Vinko Jažo – Nikša, Tomov djetić

Darija Mikulandra Žanetić/ Jelena Maržić – Lucka, Marina djevojka

Marinka Metković – Ane, udovica

Marko Ilić – Baldo, Anin rođak

Teatar Kuntrata – Sv. Filip i Jakov

ŽRTVA LJUBAVI

**Prema sudskom spisu iz Državnog arhiva u Splitu i
tekstovima iz časopisa „Novo doba“– Split**

Režija: Mirko Đinđić

O PREDSTAVI:

Predstava *Žrtva ljubavi* temelji se na stvarnom događaju koji se dogodio na otoku Hvaru 1932. godine. Femicid na otoku izazvao je ogorčenje otočana, uzburkao ustaljeni životni hodogram malog ribarskog mjesta i izazvao veliki interes tadašnje javnosti pa je tako o tom zločinu opširno izvještavano i pisano u tadašnjem tisku. Osnovni inspirativni trag izvedbe bazira se na autentičnim sudskim spisima, zapisnicima i tijeku sudskog postupka otkrivanja i osude počinitelja zločina. U izvedbi se koriste citati iz sudskih spisa i ulomci iz Gradske kronike tadašnjih izdanja novina *Nova doba* koje su izlazile u Splitu. Sam čin femicida u Kuntratinjoj predstavi poslužio je kao povod za kazališnu poetsku priču o sudbini žena, njihovim otočkim tišinama, tragičnim i neuzvraćenim ljubavima, upućenosti moru, plimama u njihovim dušama, sjetama i molitvama. Baš kao što u svojoj pjesmi *Put u labirnit*, koja je također poetski uzdah i lirski komentar Kuntratine predstave, ukazuje pjesnik Jakša Fiamengo: „Tu od iste smo nade, od istih kostiju / ocijeđeni, urušeni u sebe, sami / pred navalom smrti koju bismo htjeli / razumjeti tek zemljom koja je libar / zaklopljeni, čaša izlivena iz kobi.“ Poetska priprava za san koji treba htjeti izmoliti. *Žrtvi*, tuzi, boli i udesu. *Ljubavi* i patnji usprkos. To je, tamnim tonovima obojana, otočka crna kronika, labirint udesa, kaleidoskop alibija, životne snage, upornosti i usuda stvarnih protagonista koja mnogim svojim motivima, elementima i slojevima ostaje i danas aktualna i upozoravajuća.

IGRAJU:

Darija Juričić

Andreja Antonina

Paula Đinđić

Marija Pijaca

Jelena Rušev Moglievskiy

Nevija Kožul Peričić

Iva Prtenjača

Danijela Skoblar

Lucijana Rončević

Zvonimir Sutlović

Ante Mihić

Scena Sisak

LJETNI DAN

Slawomir Mrożek

Režija: Tihomir Kosić

O PREDSTAVI:

“Ljetni dan” smješta radnju u apsurdistički okvir u kojem likovi preispituju svoje egzistencijalne dileme, ljubavne odnose i potragu za smislom. Komad kroz humor i grotesku istražuje temeljna pitanja ljudske prirode: smisao postojanja, težnju za srećom i odnos prema sudbini.

Dva lika i veliki egzistencijalni problem – ubiti se ili ne. Točnije, postaje li život nepodnosljiv kada se sudbina razvija kao stalna farsa i postavlja vam prepreke na put ili kada udovolji svim vašim željama? Ovo je početak prijateljstva koje bi Gospodinu A i Gospodinu B moglo pomoći da otkriju pravu vrijednost ljudskog života. Suicidalne namjere njih dvojice naglo se prekidaju kada im se na putu nađe Dama. Gospodin B se odmah zaljubljuje i nada se da bi mu se život sada mogao promijeniti. Njih dvojica zajedno prate damu i počinje dvoboj za njezinu naklonost. No, može li gospodin A, koji je navikao na pobjede, podnijeti ako Dama odabere vječnog gubitnika? Možda gubitnik postaje pobjednik i obrnuto? A kakvu ulogu zapravo igra dama?

IGRAJU:

Zoran Ivanić – Gospodin A

Luka Horvatić – Gospodin B

Olja Crnobrnja – Dama

Foto: Tina O' Reilly

GSU "Kaštelansko kazalište"

CAREVO NOVO MASLO

Justina Vojaković Fingler

Režija: Justina Vojaković Fingler

O PREDSTAVI:

Predstava je nastala po motivima bajke H. C. Andresena "Carevo novo ruho", no msještina je u suvremeno doba. Kroz satirični tekst prožet humorom izvire ljudska taština i oholost. Življenje od ljudske hvale, sjaj, glamur i samoljublje su srž predstave, a sve u usvrhu prikazivanja siromaštva čovjekove duše.

Ovisnost o medijima i društvenim mrežama jasno pokazuje koliko smo gladni za moći koju "steknemo" prikupljanjem pratitelja i koliko je ta moć nestabilna.

Upoznajte našeg cara koji poput razmaženog djeteta želi pozornost medija, dok Tremp, Prenković i Linda nastoje umiriti cara, narod zbunjen i izgubljen diže bunu. Goran and Goran su okrenuti profitu, koriste situacije, trljaju ruke.

Predstava obiluje plesnim točkama i glazbenim brojevima.

IGRAJU:

Mirna Simsig Jerkunica – Goran 2

Vedran Miletić – Goran 1

Jasmin Kovačević – Prenković

Petra Gudelj – Linda

Lucija Curavić Lončarić – Tremp

Nino Matas – narod

Marin Jelenčić – Trend

Vjeko Katolačić – car

Nera Đonlić – narator

Marija Šimac – narod

Marija Milanović – narod

ZATO ŠTO SAM ŽENA, ZAR NE!

Bjelovarsko kazalište sekcija Bjelokaz 2

ZATO ŠTO SAM ŽENA, ZAR NE!

grupa Bjelokaz 2 i M. M. Fabičević

Režija: Maja Margareta Fabičević

O PREDSTAVI:

Mlade glumice i mladi glumci iz Bjelovara hrabro su se uhvatili u koštac s rodnim stereotipima i iznjedrili predstavu koja, poglavito u svom drugom dijelu, iznenađuje obrtanjem tradicionalnih uloga žene i muškarca u obitelji, ali i u cjelokupnom društvu. Ukazujući na potrebu pune ravnopravnosti među spolovima, zdušno igraju prizore koji su istovremeno satirični i apsurdni u svojoj izravnosti i izoštravaju naš fokus na sagledavanje nas samih iznutra. Navode nas na preispitivanje vlastitih stavova i ponašanja, izazivaju naše stečene sustave vrijednosti, a u radosnoj scenskoj igri koja istovremeno zabavlja i upozorava.

IGRAJU:

Danijel Bajsić – dijete, mladić

Lara Smrček – mama, djevojka

Jakov Kurtanjek – tata, mladić

Hana Kasalo/Lucija Subota – baba, djevojka

Jan Bradić – djed, mladić

Tajna Bakar Konfic/Marina Mikulandi – doktorica, djevojka

Hana Berak – djevojka

Lena Alebić – djevojka

Filip Crnić – učitelj, mladić

Glumačka družina Komedijaši KUU Stažnjevec

LE PETIT CAFÉ

Marina Đurasek

Režija: Marina Đurasek i Miroslav Rohtek

O PREDSTAVI:

Mala francuska kavana Le Petit Café u srcu baroknog grada, nezaobilazno je poprište svakodnevice njezinih stalnih gostiju: simpatičnog Dubravka, lokalnog svećenika, umirovljene profesorice francuskoga, mladića razočaranog u ljubav, samodopadne odvjetnice, nesretne nasljednice, karizmatične manikirke, zaljubljenog vozača, vrckave sportašice i neuspješnog umjetnika. Mlada konobarica Valerija koja je morala odustati od studija književnosti kako bi uzdržavala svoju bolesnu majku, čistačica Katarina, nesuđena arhitektica te vlasnica kafića, mlada udovica Sonja, u dušu poznaju svoje goste i njihove, pretežno, ljubavne probleme. Kada, svima simpatičan, ali lijeni besposlica Dudo, nenadano naslijedi veliko bogatstvo od pokojnog pradjeda iz Kanade, gotovo svi u njegovoj blizini počinju tražiti način kako bi se, barem djelomično okoristili tim istim bogatstvom. Stvari se zakompliciraju kada Dudo iznese uvjete dobivanja bogatstva...

IGRAJU:

Petra Blaško - Valerija/Lerika, konobarica u kafiću

Marina Đurasek - Katarina/Katica, čistačica u kafiću

Miroslav Rohtek - Dubravko/Dudo Papak, beskućnik i bogati nasljednik

Roman Sakalj - don Jure Vržina, svećenik podrijetlom iz Žedna

Marijana Krajina - Brigita Martinez, madame Brigitte, umirovljena prof. francuskog

Stjepan Hruškar - Mihael Miško Lončar, vozač kamiona

Josip Ferić - Petar Pavlič "Picasso", mladi propali umjetnik

Helena Hruškar - Astrid Schneider/Šnajderica, bogata mlada nasljednica

Tajana Pintarić - Dora Kraljić/Dorica, Valerijina najbolja prijateljica

Lidija Zečević - Sonja Matić Dupond, udovica i vlasnica kafića

Uršula Đurasek - Karolina Matić, Sonjina mlađa sestra

Andrea Krkalo - Orijana Krizmanić, odvjetnica

Emanuel Rohtek - Jadranko "Jadanko" Meštrić, mladić razočaran u ljubav

Laura Zečević - Sara/Sarica, Valerijina mlađa sestra

Foto: Ivan Mandić

Književno–medijski kutak KUD–a “Ivan vitez Trnski”

GOSPODSKO DIJETE

Kalman Mesarić

**Adaptirala: Mirjana Hržić // Novogradskom lokalitetu
prilagodila Katarina Franjo**

O PREDSTAVI:

Novogradski kazališni amateri pokušali su dobro poznatu dramsku priču Kalmana Mesarića prikazati i igrati na svoj način.

IGRAJU:

Sven Kelemen – Jožek

Jasnica Klasan – Jaga

Ana Lovriček – Marica

Ivica Mađer – Šimun

Dubravka Marković – Irma

Eduard Hegedić – Albin

Erik Crnjak – Valent

O PREDSTAVI:

Sadržaj predstave Slavka Kolara "Svoga tela gospodar" je dobro poznat publici. Kako bi se nadoknadio gubitak krave koja je uginula njegovom nebrigom, siromašni Iva prisiljen je oženiti hromu, ali bogatu Rožu. U inat ocu, koji ga je u brak natjerao iz pohlepe za mirazom i kravom Pisavom, Iva odbija konzumirati brak. Ponavlja da je "svoga tela gospodar". Ponašanje nemilosrdnog Ive nesretnu Rožu tjera u očaj.

Na elementima humora i satire, predstava aktualizira bolnu ljudsku nemoć da se suprotstavi zakonima sredine i izađe iz mreže predrasuda i primitivnosti. Spoj komičnog i tragičnog te odnosi između pojedinih likova uključuju publiku u promišljanje o ljudskoj bešćutnosti i indolenciji prema pojedinačnoj ljudskoj patnji koja je stvarna. Stvarna i prisutna tu kraj nas.

IGRAJU:

Veronika Iveković - Roža (Brezovičeva)

Filip Stjepan Hanžek - Iva (Pavunčecov)

Veronika Barlović - Bara (Pavunčecov)

Tomislav Gmajnički - Jakob (Pavunčecov)

Antonela Horvatin - Kata (Brezovičeva)

Edo Kunšt - Jura (Brezovičev)

Ana Marić - Marica (Pavunčecova)

Gabriela Lepej - Janica (Brezovičeva)

Matea Bednjanec - Katica

Bruno Pleško - deda Markan (Pavunčecov)

Andrija Slaviček - kum Šimun

Karlo Sušec - djever Jankić

Antun Slaviček - pandur Mate

Ivan Barlović - Joža (Brezovičev)

Karolina Kuhar - podokničarka

Dora Barlović - podokničarka

Mia Iveković - podokničarka

Marta Iveković - podokničarka

KUD Naša lipa Tuhelj – dramska družina

SVOGA TELA GOSPODAR

Slavko Kolar

Režija: Pavica Iveković

3. 5.
10:00

GRADSKO AMATERSKO KAZALIŠTE "LEO SRDOČ", SLATINA
TIHI KUĆNI OBRT

14:00

DRAMSKA SEKCIJA "BEZ DRAME" KUD ZADOBARJE, KARLOVAC
PROLAZI SVE

16:00

GRADSKO KAZALIŠTE ŽUPANJA, ŽUPANJA
PUNJENA PTICA

19:00

FOSNA TEATAR, SLAVONSKI BROD
ORIGAMI

21:00

12+

AMATERSKO KAZALIŠTE GOSPIĆ, GOSPIĆ
TRI TREĆA TROMJESEČJA

4. 5.
12:00

AMATERSKO KAZALIŠTE "JOSIP BADALIĆ" KRIŽ, KRIŽ
KOLAČI

14:30

"KAZALIŠNA SKUPINA ČB2" ČEŠKE BESEDE DARUVAR, DARUVAR
O FERDOVI PRO MLADÉ A STARÉ (O FERDI ZA MLADE I STARE)

16:30

KULTURNO UMJETNIČKA UDRUGA "MOSOR GATA", GATA
ŽABA

19:00

12+

THE ACTING STUDIO MEDLEY TEATRA
ŽIVOT U PAR POTEZA

21:00

**PROGLAŠENJE NOMINACIJA I NAGRADA
ZATVARANJE FESTIVALA**

Gradsko amatersko kazalište "Leo Srdoč" Slatina

TIHI KUĆNI OBRT

Vjekoslav Domini

Režija: Ivan Baltić

O PREDSTAVI:

Iznenadna želja njihova stanodavca Ambrozija Furmeka da krene na put oko svijeta, dovodi kobasičarku Valeriju, udavaču Irenu, djevicu Klaru i lumpenproletera Žigu u nezavidan položaj – nalaze se de facto pred deložacijom iz kuće u kojoj žive kao bubreg u loju, uz to i potpuno besplatno!

Kako se to ipak ne bi dogodilo, ovaj čudan kvartet smišlja razne načine kako priskrbiti novac kojim bi financirali putovanje svog stanodavca i time spriječili prodaju kuće. U tom smislu potpuno nepripremljeni ulaze u dva poduzetnička pothvata.

I dok agencija za ženidbu i udaju funkcionira bez većih poteškoća (doduše, i bez većih prihoda), s "tihim kućnim obrtom", salonom za masažu, stvari stoje potpuno drugačije! U stan ulate dvije nove zaposlenice – maserke, čime se situacija dramatično komplicira. Kućom se počinju šetati transvestiti, događaju se nove ljubavi, ali i umorstva, a ukućani, motivirani svojim sebičnim željama, pokazuju svoja prava lica, da bi se rasplet svih događaja dogodio u nazočnosti nemilosrdnog i beskompromisnog policijskog inspektora.

IGRAJU:

Ivan Baltić – Ambrozije Furmek

Toni Bosak – Žiga

Ines Jagec – Valerija

Danka Gojić Kajzer – Klara

Bojana Crnobrnja – Irena

Ratka Turk – Suzi

Željka Novotni – Jozefina Vostrel

Ivan Santner – Ivančica/ Blaž Jež

Dramska sekcija "Bez Drame" KUD Zadobarje

PROLAZI SVE

Dubravko Mihanović

Režija: Andro Damiš

O PREDSTAVI:

Dijete s kockastom glavom koje potiče svađu nalik onima iz talijanskih filmova, ljubavna scena s partizanom, političke optužbe i mučenje, bračni brodolom, a zatim starost, i jedna dvorana u kojoj se pleše... Starački dom kao "idealni kamp svih naših ksenofobija, a opet tako dirljivo i mlačno mjesto" na koje "odlažemo starce", pomalo poput isluženih starih baterija ili iskorištenih plastičnih boca, ogledalo je društva u kakvom živimo, društva gdje teško prihvaćamo druge i drugačije, a slabije sklanjamo u stranu jer nam smetaju, jer nemamo vremena za njih... Priča o djetetu, curi, ženi i starici. Njezin život i njezin odlazak.

IGRAJU:

Nataša Vojnović – Franja

Tatjana Farkaš Radočaj – Marina, Druga trudnica, Plava žena

Nataša Pavičić – Kata

Antonio Sudac – Vojo, Bravac, Živko, Čuk

Miroslav Jakšić – Ante, Otac, Istražitelj

Dalibor Šestak – Naser Idrizi, Ognjen

Štefica Ljubić Mlinac – Vera, Saška, Babica, Prva trudnica

Martin Bosiljevac – Antonio Arslanagić, Momak, Mladić

Sanja Milek – Biba, Baba

Sanja Radić – Rina van Beveren, Treća trudnica, Jasna

Maja Grba Vujević – Majka, Maja. Liječnica

"Punjena ptica" Gradsko amatersko kazalište Županja
Festival kazališnih amatera VSŽ, Retkovci 2025. / Fotografija: Dražen Bota

Gradsko amatersko kazalište Županja

PUNJENA PTICA

Fadil Hadžić

Režija: Toni Leaković

O PREDSTAVI:

Predstava se odvija u uredu predsjednika općine gdje djelatnici organiziraju tristotu godišnjicu grada i otvaranje muzeja za tu priliku.

IGRAJU:

Dejan Pejić – Tomo Vrček

Irena Vuković – Anđa Vrček

Josip Grgić – Ljudevit Humski

Leo Šlibar – Milica Papak

Dorian Petričević – Saša Vrček

Dejan Bursić – Đukica Cufaj

Franjo Frketić – Franjo Ćuk

Franjo Škegro – urednik gradskih novina

Mia Dominković – ženska stranka

Fosna Teatar

ORIGAMI

**Matej Safundžić/Sara Vujčić/Magdalena Čavčić/
Luka Krstičević/Ilijana Krijan**

Režija: Matej Safundžić

O PREDSTAVI:

Predstava Origami je pokušaj izrade predstave putem improvizacija i slaganja predstave u drukčijim uvjetima. S mnoštvom knjiga u jednom antikvarijatu događaju se neočekivane "bajkovite" situacije. Lijepa priča o ljubavi, izgubljenosti, borbi sa samim sobom u prostoru prepunom knjiga, ono je što krasi ovu malu priču...

IGRAJU:

**Sara Vujčić – Ivona
Magdalena Čavčić – Iva
Luka Krstičević – Robert
Ilijana Krijan – Nika**

Amatersko kazalište Gospić
TRI TREĆA TROMJESEČJA

Nina Horvat

Režija: Anela Serdar Pašalić

O PREDSTAVI:

“Tri treća tromjesečja” komedija je koja govori o povjerenju u muško-ženskim odnosima. Kroz predstavu u bolničkoj sobi upoznajemo tri žene različitih godina, stila i stasa, u devetom mjesecu trudnoće. Četrdesetpetogodišnja Ivana je u stabilnom braku više od petnaest godina, te zbog pretjerane težine jede sve osim čokolade.

Tridesetpetogodišnja Ivona živi od svog rada, ali je vidno uznemirena i kratkog fitilja jer se nadala da će se njezin dečko razvesti istog trena kad je doznao da je ona trudna. Međutim to nije napravio. Najmlađa, hostesa Iva planira postati uspješna manekenka, a dok ne ulovi pravu poslovnu priliku uzdržava ju njen malo stariji dečko. Iako na prvi pogled djeluje da ih ništa ne povezuje, otkrit će da ih muče isti problemi.

IGRAJU:

Tatjana Kolak / Vera Poljak – Ivana
Maja Brozičević / Ružica Grivičić – Iva
Marija Šaban / Marija Rubčić – Ivona

Foto: Marina Pokrajac / Boris Kržić

Amatersko kazalište "Josip Badalić" Križ

KOLAČI

Ružica Gašperov

Režija: Jadranka Pleše

O PREDSTAVI:

Na noćnoj liniji prema Zagrebu šest putnika razotkriva ili prikriva svoje životne priče. Usred noći autobus zaustavlja policija. Pretražuju autobus pod sumnjom da netko od putnika prenosi nedavno opljačkano blago. Je li netko od njih umiješan u kriminal i na koji način, što se, osim kolača, krije u našem busu?

IGRAJU:

Ivan Borić – Zdenko, putnik
Romana Pleše – Marija, Zdenkova supruga
Jasenska Gotić – Helena, putnica
Jana Krivec – Ivana, putnica
Dario Nikšić – Marko, putnik
Ines Dundović – Dragica, Markova supruga
Igor Mikulčić – vozač
Ozren Bolfek – drugi vozač
Darijo Vasiljević – policajac

O PREDSTAVI:

Predstava je temeljena na predlošku pjesme Polámal se mraveneček Josefa Kožiška.

Grupa je nakon nekoliko godina hibernacije ponovno započela s radom u siječnju 2025. godine. Voli eksperimentirati i preferira netradicijsko kazalište.

*na češkom jeziku.

IGRAJU:

Jitka Jilek – Ferda Mravac

Zdena Slivar – Graditelj

Katarina Šnajder – Radnik

Vlasta Karnik – Dadilja

Leonida Kifer – Sestra

Vjera Slivar – Doktor

Zdenka Turkova – Jagodar

Vita Čakarić – Muzikaš

Zrinka Vrbicky – Muzikaš

Leon Grgić – Muzikaš

Doris Ružić – Muzikaš

Kazališna skupina ČB2, Češke besede Daruvar

O FERDOVI PRO MLADÉ A STARÉ (O FERDI ZA MLADE I STARE)

Kazališna skupina ČB2

Režija: Vlatka Daněk

Autorska glazba: Soni Vinković

Kulturno umjetnička udruga "Mosor Gata"

ŽABA

Dubravko Mihanović

Režija: Biljana Borovac

O PREDSTAVI:

Predstava "Žaba" nam donosi likove koji se ne snalaze u tranzicijskom vremenu. Glavni lik Zeko, razvojačeni branitelj koji boluje od PTSP-a zbog neprilagođenog ponašanja razori svoju obitelj, nakon čega ostane sam provodeći dane u svojoj brijančnici. Povremeno ga posjećuju prijatelji Grga i Toni. Na Badnju večer nakon žučne rasprave s prijateljima, Zeko ostaje sam u brijančnici i odlučuje si okončati život. Međutim, spašava ga mladi profesor književnosti koji mu pomaže da nađe svrhu života. "Žaba" je priča o ljudima današnjeg vremena, dobu nerazumijevanja, usamljenosti i potrage za ljubavlju i smislom.

IGRAJU:

Filip Očasić – Zeko

Božidar Borovac – Grga

Zoran Radostić – Toni

Blaženko Bonomi – Mladić

The Acting Studio Medley Teatra
ŽIVOT U PAR POTEZA

Simona Dimitrov Palatinuš

Režija: Simona Dimitrov Palatinuš i
Marin Bukvić

O PREDSTAVI:

Ovo je priča o životu u rutini ispričana kroz simboliku, pokret i poneke riječi. Početak života neminovno je i početak umiranja, ali što se događa u sredini? Živimo li život po unaprijed zadanoj partituri, slijedeći ritam prethodnih generacija – rođenje, odrastanje, potraga za poslom, osnivanje obitelji, svakodnevni zadaci, mirovina, smrt – ili se usuđujemo zastati, oslušnuti vlastiti unutarnji glas i izaći iz kruga navike koja nas porobljava?

Ova priča ne nudi odgovore, ali postavlja pitanja koja trebaju ostati jeka upozorenja u svakome od nas. Kroz tijelo, prostor i tišinu, ona nas upozorava da osjetimo ono što često ne izgovaramo – puls života koji se odvija između dva neizbježna kraja. Pozornica diše. Pokret govori. Tišina odzvanja. A mi – stojimo na raskrižju. Raskrižju života u par poteza.

IGRAJU:

Ana Marija Paladin

Ena Prokić

Ljiljana Logar

Nikola Sever

Robert Luka Bakić

Vjekoslava Verić

Zrinka Stapić Jaram

65 godina mu je tek!

Govoriti o šezdeset i pet godina Festivala hrvatskih kazališnih amatera, najvećeg i najvažnijeg festivala kazališnog amaterizma u Hrvatskoj, znači govoriti o kazališnom amaterizmu samome. Budući da Hrvatski sabor kulture, kao krovna udruga za kazališni amaterizam Hrvatske, taj festival kontinuirano organizira od 1961., i ova je obljetnica odlična prilika da se pogleda unazad, usporedi što se i kako radilo i odluči što i kako dalje raditi.

Vrlo je vrijedna monografija *Zaljubljenici u kazalište* objavljena povodom 50 godina koju potpisuje Damir Bačić, dugogodišnji tajnik ove institucije.¹ Uz nekoliko tekstova o kazališnom amaterizmu ta monografija popisuje programe festivala, navodi selektore, povjerenstva i nagrade od 1961. do 2010. Kao osobi koja od osamdesetih intenzivno prati amaterizam ti, naoko suhi podaci, upotpunjeni čitanjem programskih knjižica festivala nakon 2010., bili su mi ne samo zanimljivi nego su mi dali novi uvid – i u amaterizam, i u festival. Iako svi znamo da je važnost ovog festivala za kazališni amaterizam neupitna, gledajući repertoare i njegovu povijest shvatila sam koliko je velik utjecaj festivala na djelatnost. Zorno mi se pokazalo kako taj utjecaj može biti na dobro i na zlo jer festival može amaterizam poticati, ali i usmjeravati pa čak i sužavati: selekcijom, nagradama, komentarima stručnog povjerenstva i radionicama. Gledajući na povijest iz sadašnje perspektive shvatila sam i neke vlastite zablude, kao i da se greške mogu raditi iz najbolje namjere.

Amateri ili od Grčke i prikazanja do danas

Kazališni amaterizam, kao bavljenje kazalištem iz *sklonosti*,² kako kaže definicija, *a ne zbog novca*, zapravo znači nešto puno više. Naime, kazališni amaterizam postoji od početka naše civilizacije, od antike. Tada je ovo što se danas zove *bavljenje kazalištem iz sklonosti* bilo bavljenje kazalištem iz ljubavi prema bogovima i dužnosti zajednici. U Grčkoj³ je tragedija (a i ostale umjetnosti) krenula iz svetog i bila je sveta. Bio je to prikaz njihove

¹ Damir Bačić, *Zaljubljenici u kazalište. Pedeset godina hrvatskog kazališnog amaterizma*, Kulturni centar Peščenica, Zagreb, 2012.

² **amater** (franc. *amateur*: ljubitelj). **1.** Osoba koja se bavi nekom djelatnošću iz sklonosti, a ne profesionalno, ni po službenoj dužnosti ili radi zarade (npr. slikar, fotograf, botaničar, športaš itd.). **2.** Onaj tko nevjeste obavlja neki posao; nestručnjak. *amater*. *Hrvatska enciklopedija, mrežno izdanje*. Leksikografski zavod Miroslav Krleža, 2013. – 2025. Pristupljeno 14. 4. 2025. <<https://enciklopedija.hr/clanak/amater>>.

³ Herodot, *Povijest*, Matica hrvatska, Zagreb, 2007.

mitologije, događala se unutar svetog obreda i svetog prostora jer je svaki grčki amfiteatar pripadao nekom hramu kao vanjski prostor slavljenja boga kojem je hram posvećen. Glumci koji su glumili u tragedijama bili su amateri, ali to je bila vrlo ozbiljna zadaća i čast. U Ateni je postojala obaveza napraviti nešto za grad (zvala se liturgija), npr. opremiti ratni brod ili postaviti tragediju, pri čemu igranje u kazalištu nije bilo izbjegavanje bitke jer su glumci bili (i morali biti) vrsni ratnici, diplomati, ugledni i časni ljudi. Naravno i talentirani. I bila im je čast što su odabrani za to. Glumci su darivali svoje vrijeme, a pisci su pri tome ulagali i vlastiti novac. Uz te *tragičke glumce*⁴ postojali su i *Dionizovi glumci*, putujući glumci koji su zarađivali za život zabavljajući publiku, ali nisu bili dostojni sudjelovati u tragedijama.

Identičan odnos prema umjetnosti i amaterizmu bio je i u srednjem vijeku, drugoj temeljnoj epohi naše civilizacije, kada se dogodio drugi početak europskog kazališta. Kazalište je ponovno krenulo iz svetog, govoreći o kršćanskom Bogu u prikazanjima, ali su i dalje igrali amateri koji su morali biti časni i ugledni ljudi i koji su u to ulagali svoj novac. I oni su glumili iz ljubavi prema Bogu i dužnosti prema svojoj zajednici, dok su istovremeno postojali putujući glumci koji su igrali na trgovima i zarađivali od svoje glume.

Iz te podjele na svetu (uzvišenu, važnu) i profanu (vulgarnu, običnu) umjetnost u antici, i kasnije u srednjem vijeku, nastala je današnja podjela na visoku i nisku ili glavnu struju i rubove. Glavna struja (ono što smatramo važnom umjetnosti za jedno društvo) dugo je bila u domeni amaterizma jer se smatralo da se tako važnu djelatnost može obavljati samo iz ljubavi, iz osjećaja časti i predanja nečem većem od samoga sebe. Smatralo se da umjetnost treba govoriti o onome najvažnijem u životu, a time ljudima pomagati da shvate, da se osnaže, da nauče nešto važno i da, u krajnjoj liniji, žive bolje i/ili spase dušu svoju. Važnost te zadaće bila je iznad svakog novca ili neke druge koristi. Tako je bilo u europskom kazalištu sve do početka profesionalizacije i glume i pisanja u Shakespeareovu vremenu, da bi se u cijeloj Europi glumačka struka profesionalizirala, dobila definirani društveni status u vrijeme građanskog društva, u 18. i 19. stoljeću. Međutim, profesionalizirala se ona linija putujućih glumaca koji su sad preuzeli igranje glavne struje pa su time dobili i drugačiju odgovornost. Od tog je trenutka krenulo i ono negativno gledanje na amaterizam (drugi dio definicije u enciklopediji gdje je amaterizam *nestručni posao*) i gledanje profesionalaca na amaterizam nekako svisoka. Iako mi koji smo gledali kazališne amatere znamo koliko je to netočno i *nepravedno*.

⁴ Plutarh, *Usporedni životopisi III*, August Cesarec, Zagreb, 1988., str. 115 i 145.

Suvremeno kazalište direktan je nasljednik građanskog kazališta pa je tako početak suvremenog amaterizma Društvo kazališnih dobrovoljaca; osnovano je 1875., a nakon toga su slijedile slične udruge tog tipa, dok je sadašnja institucija Hrvatskog sabora kulture zapravo sljednik Matice hrvatske kazališnih dobrovoljaca koju je osnovao Josip Freudenberg 1926. Ta se linija nastavlja do dana današnjeg i preživjela je sve promjene: i ekonomske, i političke, i svjetonazorske. Čak ni kada se nakon 1945. u cijeloj Europi dogodio oštar svjetonazorski rez pa je smijenjen do tada vladajući kršćanski, a zavladao sekularistički (ateistički) svjetonazor (što je kod nas bilo pojačano dolaskom komunizma), zadržan je društveni odnos prema amaterizmu. Godine 1948. osnovana je institucija zadužena za tu djelatnost, Savez kulturno-prosvjetnih društava Hrvatske čiji se naziv mijenjao, ali traje do danas kada se zove Hrvatski sabor kulture (HSK).

I festivalu su se mijenjali nazivi, ali kontinuirano se organizira od 1961. Prema osnovnoj ideji taj festival okuplja najbolje predstave u sezoni, a sve odluke donose profesionalni kazališni djelatnici, kako selektor koji radi izbor između prijavljenih predstava tako i povjerenstvo koje donosi odluku o nagradama odabranog. A brojke o kojima govorimo su fascinantne i kad ih se pogleda na jednom mjestu, svakog osupne snaga kazališnog amaterizma, kao i samog festivala. Festival se odvijao u četrdesetak mjesta u Hrvatskoj, grupe se broje u tisućama i dolaze iz brojnih gradova i sela, sudjeluju sve dobne skupine, a o bogatstvu formi, žanrova, tema da ne govorim. Na festivalu su sudjelovale stotine i stotine tisuća ljudi, publike je bilo još mnogo više, a četiri stotine profesionalaca bilo je uključeno u prosudbe. Godišnje se prijavljivalo od 80 do 200 predstava, a broj odabranih predstava za pojedini festival varira – od prosječno petnaestak do 25 ili 51 s jedne, ili 7, pa čak i samo 4 s druge strane. I trajanje je variralo od jednog dana do sadašnjih dva vikenda. Što se to promijenilo, kvaliteta, interes za amaterizam ili nešto treće?

Od pučkog do alternativnog i nazad

Kad kažem da mi je bilo zanimljivo čitati repertoare, to je doista tako. Bačićeva knjiga podijeljena je u desetljeća i to ima smisla ne samo zbog puke vremenske kronologije nego i zbog promjene vrste repertoara što je, čini mi se, direktna posljedica odnosa selektora i nagrada. Naime, iako amateri i danas rade bez novca, normalno je da žele odjek svog rada, žele priznanje: publike, selektora, povjerenstva... Ti selektori i povjerenstva doista su ljudi iz struke, a kriterij kvalitete kao osnovni kriterij odabira je, naravno, važan i legitiman jer svi

rade iz ljubavi, druže se i zabavljaju, svi su važni za svoju zajednicu iz ovog ili onog razloga; ali kad dođe do selekcije, jedino se kazališni rezultat, dakle kvaliteta, može procjenjivati. Kvaliteta kao neprikosnoveni kriterij izbora na festivalu ili festivalska nagrada znači potvrdu smjera u kojem amateri trebaju ići i utječe na amaterizam u cjelini jer se tako postavlja uzor. No kad se sad sagleda ovih 65 godina, vidi se da je ta čarobna riječ, kvaliteta, u jednom trenutku postala razlog za - *nepravdu*.

Nepravda se ovdje odvija na dvije razine. Jedna je, da tako kažem, objektivna jer svaka selekcija, svaki izbor, nekoga isključuje. Najobjektivniji kriteriji, najpošteniji ljudi na svijetu opet će nekog zakinuti. Iz vlastitog selektorskog iskustva znam da sam u Prelogu na KAM-u vidjela po pet vrsnih predstava, a prema propozicijama sam mogla birati jednu ili dvije. Svaki me je put boljela duša što ne mogu poslati više predstava jer su doista bile kvalitetne.

No druga *nepravda* dogodila se u povijesti festivala jer smo svi skupa upali u zamku kanona⁵ koji vlada u umjetnosti! Iako su i selektori i povjerenstva uvijek bili oduševljeni i govorili o amaterizmu kao prostoru u kojem *cvate tisuću cvjetova*, divili se *slobodi i radosti stvaranja koje nema kod profesionalaca*, iako su svi u komentarima kao najbolji recept za uspjeh savjetovali *da amateri budu vlastiti* odnosno *da govore svojim jezikom i govore o svijetu oko sebe*, onome koji poznaju... krajnje odluke selektora i nagrade povjerenstva išle su u drugom smjeru. Od početka se stvorila jedna (zapravo umjetna) opreka sukoba između *pučkog* (regionalnog, dijalektalnog, a naročito komedije) i *tragalačkog* (koje je *autentično i autorsko*, alternativno, otkačeno...). U ime kvalitete pučko se vrlo brzo počelo proglašavati nekvalitetnim, nedovoljno izazovnim, a nagradama sve više poticati ono alternativno, tragalačko. Nagrađivalo se uglavnom ono što je *drugačije*, jedan *novi pogled na svijet* pa su se tako u sedamdesetima kao uzor isticale srednjoškolske grupe, a osamdesetih su doslovno zavladale studentske grupe (od Lera do Daske).

Dok je u glavnoj struji profesionalnog kazališta vladao dramski teatar (predstave koje se temelje na tekstu), kod ovih mladih ljudi sve je bilo drugačije: igrali su bez riječi, dominirao je pokret, neka vizija... Slika svijeta koju su nam nudili bila je vrlo mračna i

⁵ Kanon – popis djela i žanrova koji se u jednom društvu smatraju vrijednima, ali ne zbog kvalitete, nego zbog poruke i svjetonazorskih i političkih razloga. Vidi u: Sanja Nikčević, *Istina i laži o kanonu ili kako smo zbog svjetonazora izgubili pravo na lijepo dobro sveto u umjetnosti*, Citadela libri, Zagreb, 2021.

činu ali obogaćen svime što se dogodilo u međuvremenu od onih dana kad su kazališna pučka, komediografska i epska naiva odgurnute u drugi plan.⁶

Od tada se u festival vraća izbačeno i dominiraju pučke i građanske drame, stariji i suvremeni tekstovi, a pojavljuju se i brojni novi pisci, dolaze izvrsne komedije, kako suvremene tako i starije. Pozivaju se i dugovječne predstave da ih se ponovno vidi. Doista cvate tisuću cvjetova i otvara se prostor slobode stvaranja. Sve to zahvaljujući novom konceptu izbora koji kreće od 2000., a onda se formira kao pravilo od 2010. kada novi tajnik postaje Dražen Jelavić, pokojni Mirko Kovačević suradnika za kazalište a Dejan Buvač predsjednik Upravnog odbora HSK. Umjesto jednog selektora uvodi se više njih i potiče se osnivanje Županijskih smotri (Regionalne smotre kulturno-umjetničkog amaterizma) te uvodi pravilo obaveznog izbora u slučaju da na smotri ima najmanje pet predstava. Uz to HSK se bori i za promjenu zakona, odnosno za osnivanje Zajednica kulturno umjetničkih udruga u županijama koje bi onda organizirale županijske smotre (što u Hrvatskoj postoji za sport). Osnutak tih zajednica znači redovitost u financijskim sredstvima (ma kako malena bila), ali je još važnije da se time daje legitimitet i potiče djelatnost, kao što se pokazalo u županijama u kojima takav model postoji.⁷

Upravo ta promjena načina selekcije pokazala se ključnom za poticanje i razvoj djelatnosti, što je osnovna funkcija i HSK i festivala! Od primjene tog pravila imamo pravi procvat festivala, prijavljuje se od 150 do 200 predstava, postoji dvadesetak redovno organiziranih Županijskih smotri, a za završni festival selektori izaberu dvadesetak predstava koje se prikazuju u dva vikenda!⁸ I taj je broj odabranih premali jer je trećina prijavljenih predstava izvrsna, vrlo često bolja od većine profesionalnih predstava!

U tom se smjeru poticanja amaterizma u njegovom bogatstvu i biti rješavaju i novi problemi. Problem kanonskih naočala, koje i dalje nose profesionalci pa na pučko (svjesno ili podsvjesno) i dalje gledaju svisoka, pokušao se riješiti osnivanjem novog festivala 2011. u Murskom Središću: Murski cimeri, festival pučke drame. Za njega biraju selektori HSK i taj

⁶ Bačić, str. 111.

⁷ Dražen Jelavić, *Postojeće stanje i strategija očuvanja i razvitka glazbenog kulturno-umjetničkog amaterizma u republici hrvatskoj*, doktorski rad, 2017. Umjetnička akademija Sveučilište u Splitu.

⁸ Od 2015. svi su festivali dostupni na *youtube* kanalu HSK.

prilično nekomunikativna, ali izgledalo je kao neki bunt koji ima smisla. I za jednu i za drugu grupu ljudi (srednjoškolci i studenti) normalno je da u nekoj vrsti pubertetske pobune napadaju, razaraju ili ismijavaju sliku svijeta oko sebe. I sama sam bila oduševljena tim grupama koje su naoko bile drugačije od kanona. Kao kritičar, voljela sam vidjeti novo čitanje klasičnog teksta ili otkačenu sliku svijeta, silno mi je zanimljiva bila pobuna protiv svijeta koju sam očitavala kao veliku kritiku. Tako je na to gledalo i vodstvo festivala, a i profesionalci koji su u festivalu sudjelovali. Vodstvo festivala je u želji da potakne tu liniju zvalo i same amatere u povjerenstvo (ali samo iz te odabrane poetike) da bi na kraju dali Branku Brezovcu da bude selektor. On je tako jedan od festivala stavio unutar Off Eurokaza (1989.), tada profesionalnog festivala alternativnog kazališnog izričaja.

To naoko izgleda logično i pozitivno i vjerojatno je napravljeno u najboljoj namjeri, ali je time napravljena šteta. U to vrijeme bio je jedan selektor koji je trebao odgledati preko stotinu predstava, a silno zahtjevni kriteriji „kvalitete“ i preferiranja samo jedne poetike sve je više sužavao broj pozvanih predstava; tako se dogodilo da su 1990. od 81 prijavljene predstave bile odabrane samo 4 u službenoj konkurenciji i još 5 u informativnoj, a iduće godine od 83 prijavljene samo 7! I uglavnom iste poetike. Koja je to klopka bila! Zapravo smo osamdesetih svi upali u klopku kanona. I svi smo podržavali ono što je izbacivalo vrijednosti prema transcendenciji i društvu, a razaralo smislenu sliku svijeta. Ono što se u ime kvalitete izbacivalo nije bilo nekvalitetno, nego drugačije, drugačije u pogledu na svijet (pokazivalo je sliku svijeta koji ima smisla bez obzira na probleme) i u žanru (komedija), čak i u formi (dramski pisac), a to sužavanje poetike nije bilo dobro ni za festival ni za djelatnost samu. Amateri su se povukli, bilo je sve manje prijava, ali, srećom, nisu odustali.

Smisao amaterizma ili povratak iskonu

Devedesete i rat kao tektonski poremećaj, koliko god donijeli muka i jada, vratili su, što se festivala tiče, stvari na svoje mjesto. U takvim vremenima i profesionalci i amateri radili su samo ono što su smatrali važnim, jer se u vremenu opasnosti ne brinemo o priznanjima, nego slijedimo osjećaj potrebe za onim najvažnijim, kako u životu tako i u kazalištu. I kada se na festivalu 1993. nisu prijavile do tada vladajuće grupe, Jakša Fiamengo je priznao: *Sve u svemu, izostankom uvjetno rečeno najradikalnijih aktera hrvatske amaterske kazališne avangarde, prevagnule su grupe koje njeguju tradicionalistički pristup kazališnom*

festival doista pokazuje kako je pučko ne samo kvalitetno nego i temelj kazališta. I da je sadašnji smjer kojim HSK ide na dobrobit djelatnosti.

Dobra vijest ili vatru pravog kazališta je nemoguće ugasiti

Kazališni amaterizam je na rubovima profesionalnog kazališta i koliko god ga profesionalno kazalište gledalo svisoka, koliko god se uglavnom ističu sociološki razlozi njegova postojanja (ljudi se druže, povezuje se zajednica, stvara se nova publika), amaterizam je mnogo važniji od toga jer je zadržao onu prvotnu funkciju amaterskog igranja u antici i srednjem vijeku. Amaterizam danas čuva bit i temelj kazališta, zapravo bit i temelj odnosa prema svijetu kao mjestu koje ima smisla za život, pri čemu nam kazalište može pomoći da to osvijestimo i da se za taj život osnažimo.

Amaterizam čuva dramskog pisca i suvislu priču (uglavnom istinitu), originalnu riječ svih dijalekata koje imamo, komediju kao žanr... Da je to bit, vidimo po tome da upravo to dominira u tzv. dugovječnim predstavama koje traju desetljećima i obnavljaju se onako kako su napisane: *Duje Manzan* iz Sinja, *Da ni jubavi* Petra Slovinčića na Visu, *Zelene škure* Tina Kolumbića s Hvara i *Prikazanje života sv. Lovrinca mučenika* s Hvara. Ta je predstava ujedno najdugovječnija hrvatska predstava jer traje 50 godina⁹. Te bi i takve predstave i dalje valjalo pozivati svake godine da ih i nove generacije vide kao uzor.

Dobra vijest je da se kazališni amaterizam ne može uništiti upravo zato što je na rubu, upravo zato što ljudi rade bez novca i upravo zato što djeluje iz onih antičkih korijena! Politički sustavi, ekonomske prilike, društvene mijene, pa čak i „strogi“ selektori i „uski“ kriteriji ne mogu ugasiti onu iskru pravog kazališta koje živi u amaterima. Ako im se suzi prostor, oni će odustati od festivala, ali će si osnovati svoje. Uvjerena sam da je upravo zbog onih strogih „kriterija“ i sužavanja broja pozvanih na festival nakon rata (od 1995.) nastala jedna prava mreža dvadesetak amaterskih festivala u Hrvatskoj od Pučkog u Hercegovcu¹⁰ do Slavonije i Zagorja. Pokrenuli su ih sami amateri. Ako mogu igrati predstave bez novca, mogu i osnivati festivale! Da ne govorim o prigodnim gostovanjima i manifestacijama, o brojnim izvedbama... Amaterizam živi.

Amaterizam je paralelni kazališni svijet koji popunjava praznine glavne kazališne struje (da ne kažem profesionalnog kazališta), ali praznine u našoj duši, a njegova trajnost, brojnost i raznolikost dokazuju da je amaterizam u pravu. Zato je važno da krovna institucija za tu djelatnost to uvijek ima na umu. Kako sada stvari stoje, ja sam optimist!

Želim festivalu još puno uspješnih godina, a kazališnim amaterima želim da nikada ne odustanu i ne ugase onu vatru koja im gori u srcima. To govorim ne samo zbog kazališnih amatera, nego i zbog sebe same jer ja nisam samo zaljubljenik u kazališni amaterizam – kakvo je stanje u profesionalnim repertoarima – on mi je nasušna potreba!

⁹ Predstavu je Marin Carić režirao 1970. s Hvarskim pučkim kazalištem, a Milan Lakoš u njoj 50 godina igra jednu ulogu (Valerijana) što ga također čini rekorderom!

¹⁰ Dani Hrvatskog pučkog teatra koji su 2025. obilježili 30 godina postojanja jer je osnovan 1995.